

FIRMA

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI BADAWCZO-ROZWOJOWEJ (B+R)

Wydatki związane z działalnością badawczo-rozwojową w Europie wynoszą poniżej 2 proc., podczas gdy w USA jest to 2,6 proc., natomiast w Japonii 3,4 proc., dlatego jednym z celów strategii Europa 2020 jest osiągnięcie poziomu inwestycji w działalność badawczo-rozwojową równą 3 proc. PKB Unii Europejskiej. Cel ten ma zostać osiągnięty dzięki poprawie warunków inwestowania w badania i rozwój przez sektor prywatny oraz opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji.¹

Raport Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) z 2015 r. wskazuje, że udział przedsiębiorstw w ogólnej liczbie umów zawartych z NCBR w 2015 r. wynosi 26,29 proc., natomiast udział przedsiębiorstw w całkowitym dofinansowaniu udzielonym przez NCBR w 2015 r. wynosi 24,17 proc.² Komisja Europejska w raporcie – Innovation Union Scoreboard z 2016 r., przygotowanym w oparciu o wartości indeksu Summary Innovation Index, zaliczyła jednak Polskę do kategorii umiarkowanych innowatorów.³

Wskazać również należy, że zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2014, poz. 1620) przez działalność badawczo-rozwojową rozumiemy „działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.”

Prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej oraz realizacja projektów obejmujących prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych wymaga od przedsiębiorców posiadania odpowiedniej wiedzy oraz doświadczenia, w tym w szczególności wiedzy w zakresie metodyki prowadzenia badań naukowych. Ponadto z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej oraz realizacją projektów obejmujących prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych wymaga od przedsiębiorców posiadania odpowiedniej infrastruktury badawczej. Brak posiadania infrastruktury badawczej przez przedsiębiorcę wymaga nawiązania współpracy z jednostką naukową. Model współpracy pomiędzy przedsiębiorcą, a jednostką naukową, powinien zostać uregulowany w postanowieniach umowy (np. umowy konsorcjum, umowa zlecenia prac B+R).

Z punktu widzenia przedsiębiorcy równie ważnym zagadnieniem związanym z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej oraz realizacją projektów obejmujących prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych jest odpowiednie uregulowanie praw do wyników prac badawczo-rozwojowych.

Jedną z instytucji udzielającej wsparcia przedsiębiorcom na realizację projektów obejmujących prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych jest NCBR. NCBR jako agencja wykonawcza w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

FOT.: THINKSTOCK

powołana została między innymi do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, o czym stanowi art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, NCBR zarządza również strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych oraz finansuje lub współfinansuje te programy.⁴ NCBR jest Instytucją Pośredniczącą w programach operacyjnych: Kapitał Ludzki, Innowacyjna Gospodarka, Infrastruktura i Środowisko, Inteligentny Rozwój.

NCBR jako Instytucja Pośrednicząca oferuje przedsiębiorcom programy wsparcia, do których zaliczyć możemy między innymi: Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, Działanie 1.2 „Sektorowe programy B+R”, czy Działanie 4.1 „Badania naukowe i prace rozwojowe”. Wskazane programy dają możliwość uzyskania przez przedsiębiorców dofinansowania na realizację projektów badawczo-rozwojowych.

Wyniki działalności NCBR w zakresie funkcjonowania między innymi wskazywanych powyżej programów wsparcia podsumowane zostały w raporcie, z którego wynika w szczególności, że NCBR w 2015 r.

przeznaczyło 20 mld złotych w ramach dofinansowania projektów, a łączna wartość podpisanych umów wyniosła 3,5 mld złotych.⁵

Jednym z programów wsparcia oferowanym przez NCBR przedsiębiorcom, funkcjonującym w ramach I Osi priorytetowej: „Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa”, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, jest Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, poddziałnie 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”, tzw. „Szybka ścieżka”. Program ten dedykowany jest zarówno do dużych, jak i mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z Regulaminami prowadzenia konkursu Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, poddziałnie 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”, konkurs 3/1.1.1/2016 dofinansowanie w ramach wskazanego programu przeznaczone jest dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców na realizację projektów, które obejmują badania przemysłowe i prace rozwojowe albo prace rozwojowe.⁶

⁵ Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, *Raport roczny 2015 r.*;

⁶ Regulamin prowadzenia konkursu Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, poddziałnie 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”, konkurs 3/1.1.1/2016;

Dla przykładu wskazać można, że w konkursie prowadzonym w ramach wskazanego programu, przeznaczonym dla mikro, małych lub średnich przedsiębiorców, maksymalna wartość dofinansowania wynosi 20 mln euro jeżeli projekt obejmuje głównie badania przemysłowe oraz 15 mln euro jeżeli projekt obejmuje głównie prace rozwojowe.

Minimalna wartość kosztów kwalifikowanych we wskazanym programie wynosi 2 mln złotych w przypadku MŚP planujących realizację projektu na obszarze województw zaklasyfikowanych do kategorii regionów słabiej rozwiniętych (tj. województw innych niż województwo mazowieckie) oraz 5 mln złotych w przypadku MŚP planujących realizację projektu na obszarze województwa mazowieckiego, zaklasyfikowanego do kategorii regionów lepiej rozwiniętych.

Intensywność wsparcia dla mikro lub małego przedsiębiorcy nie może przekroczyć 70 proc. wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w przypadku badań przemysłowych oraz nie może przekroczyć 45 proc. wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w przypadku prac rozwojowych.

Jednocześnie wskazać należy, że dla średniego przedsiębiorcy intensywność wsparcia nie może przekroczyć 60 proc. wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w przypadku badań przemysłowych oraz nie może przekroczyć 35 proc. wydatków kwalifikujących się do

objęcia wsparciem w przypadku prac rozwojowych.⁷

Udział we wskazanym programie daje możliwości uzyskania przez przedsiębiorcę wsparcia na działalność badawczo-rozwojową, niemniej spełnienie wszystkich kryteriów konkursu oraz zakwalifikowanie się do otrzymania dofinansowania może sprawić trudność, w szczególności jeśli chodzi o prawidłowe zdefiniowanie i określenie przez przedsiębiorcę zakresu prowadzonych w ramach projektu badań naukowych lub prac rozwojowych.

Reasumując, wskazać należy, że oferowane przez NCBR jako Instytucję Pośredniczącą programy wsparcia projektów badawczo-rozwojowych stanowią zachętę dla przedsiębiorców do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej oraz inwestowania w realizację projektów obejmujących prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych.

Łukasz Górecki

Łukasz Górecki

Małgorzata Wilińska

Małgorzata Wilińska

⁷ Regulamin prowadzenia konkursu Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, poddziałnie 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”, konkurs 3/1.1.1/2016;

¹ Komunikat Komisji Europejskiej, *Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Bruksela 3.3.2010 r., str. 13, 35;

² Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, *Raport roczny 2015 r.*;

³ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/17851>;

⁴ ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 900), Legalis;